

нової стабільності, інфляція на рівні 6-7% – це для нас найближче завдання, яке повинен ставити уряд»

Курячий В. С.
НТУ «ХПІ»

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Найбільш важливий вплив на визначення основного набору показників, які б в повній мірі характеризували ефективність діяльності підприємства, створюють галузеві особливості та специфіка виробничого процесу.

Виробництво органічно поєднує і забезпечує взаємодію таких чинників, як робоча сила, основні засоби, предмети праці. В процесі виробництва здійснюється виробниче споживання цих ресурсів з метою отримання споживних вартостей, спроможних задовольнити відповідні потреби людей. Тобто процес виробництва передбачає витрати ресурсів і отримання певних результатів. Проте на однакову кількість витрачених ресурсів підприємства можуть бути неоднакові за величиною результати.

З аналізу сучасних методик виходить, що для всебічної оцінки ефективності виробництва та її поглибленого аналізу необхідно широко використовувати традиційні показники рентабельності. В них акумулюється вплив усіх факторів – природних, економічних і організаційно-господарських. Але, можна з упевненістю стверджувати: економічна наука досі не має єдиного показника економічної ефективності через виняткову специфічність і універсальність його дефініції.

Суть показника економічної ефективності розкривається через співвідношення між ресурсами та результатами виробництва, за якого отримують вартісні показники ефективності виробництва.

Існує три варіанти такого співвідношення:

- 1) ресурси і результати виражені у вартісній формі;
- 2) ресурси виражені у вартісній, а результати – у натуральній формах;
- 3) ресурси виражені у натуральній, а результати – у вартісній формах.

Ми вважаємо обґрунтованою точку зору науковців, які зазначають, що не можна абсолютизувати ні один з показників, які використовують для визначення ефективності. Кожний з них має певне смислове навантаження, тому може бути використаний за відповідним цільовим призначенням. Так валова продукція характеризує ефективність з позиції створення споживної вартості, валовий дохід – оцінює ефективність в аспекті єдності двох сторін процесу виробництва споживання та накопичення, прибуток – ефективність виробництва з погляду інтересів господарств, як виробника споживної вартості.

Крім того, система показників оцінки ефективності діяльності підприємства повинна включати наступні етапи:

1. Аналіз платоспроможності, за показниками загального коефіцієнту покриття та коефіцієнту абсолютної (термінової) ліквідності;
2. Аналіз фінансової стійкості, за показниками коефіцієнту фінансової автономії, коефіцієнту фінансової залежності, коефіцієнту маневреності робочого капіталу та коефіцієнту забезпечення власними обіговими коштами оборотних активів.
3. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості, за показниками середньої оборотності дебіторської заборгованості, середнього строку погашення та частки дебіторської заборгованості в поточних активах.

Доповненням до даної системи показників у комплексній оцінці ефективності операційної діяльності підприємств є матричний аналіз, що базується на обчисленні та оцінці системи показників. Поряд з цим запропонована система оцінки ефективності базується на простоті й зрозумілості показників. Подібного роду розрахунки доцільно розробляти та впроваджувати в практику аналітичної роботи на підприємствах, що дозволить управляти ефективністю та раціональністю різних напрямків діяльності.

Подальші дослідження автори пов'язують із суттєвим розширенням методичних рекомендацій щодо визначення ефективності операційної діяльності підприємств.